

Meidän Vantaa osallistuva budjetointi

Vanhusneuvosto 16.5.2023

Kaisa Kutilainen, osallisuusasiantuntija

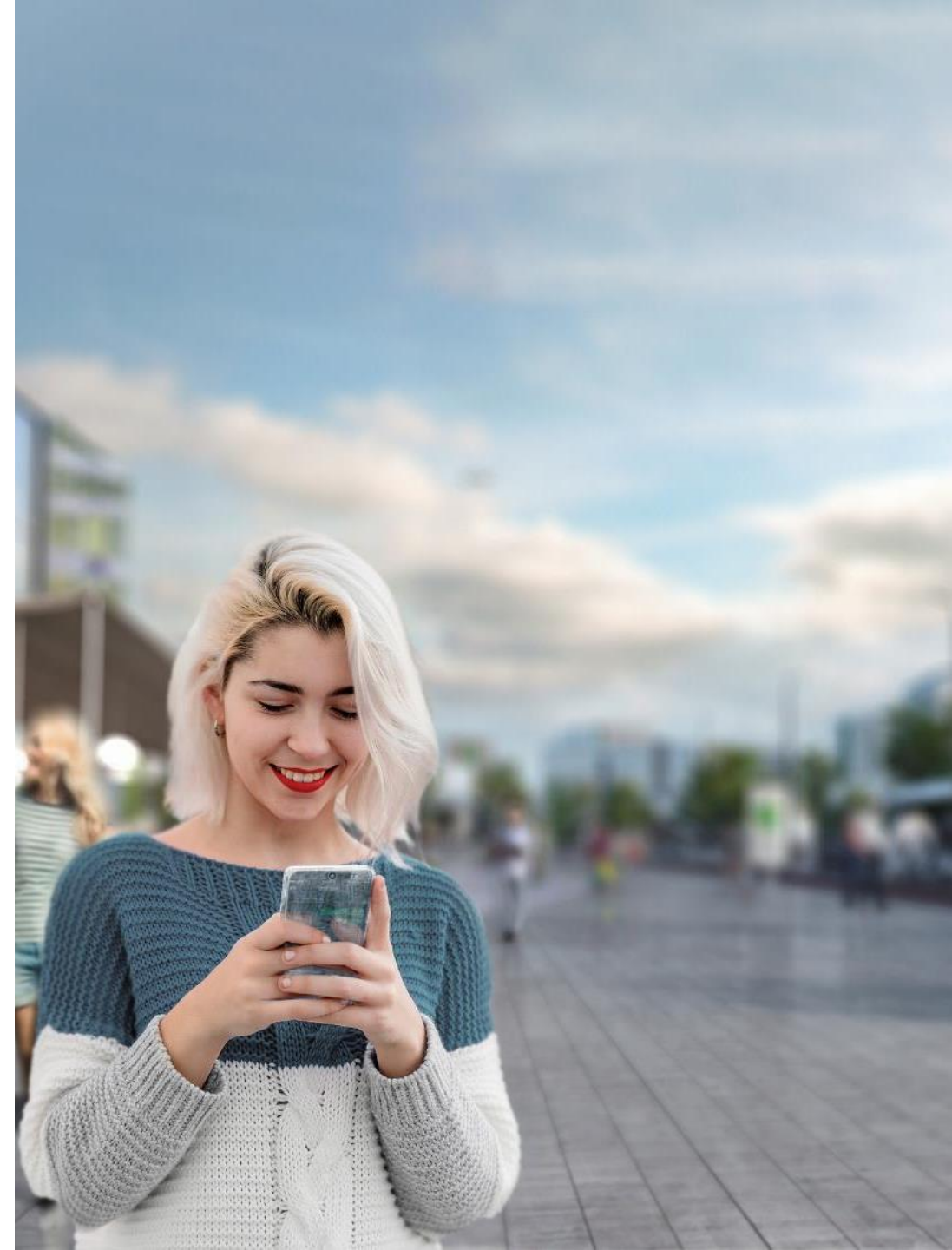

Osallistuva budjetointi

Mitä osallistuva budjetointi on?

”Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Sen toteuttamiseen ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa menetelmää, vaan sitä voidaan toteuttaa monin eri tavoin.

Osallistuvaa budjetointia voidaan käyttää monissa erilaisissa tilanteissa, monenlaisten tarpeiden ja ongelmien ratkaisemisessa. Sitä voidaan hyödyntää, kun suunnitellaan ja tehdään päätöksiä esimerkiksi investoinneista tai palveluista.” (Kuntaliitto)

Vantaan osallistuvan budjetoinnin malli

Vantaan osallistuvan budjetoinnin tavoitteet

Asukkaan näkökulmasta

- Kasvattaa asukkaiden osallisuuden kokemusta.
- Aktivoida asukkaita osallistumaan myös muilla tavoin.
- Sitouttaa asukkaita omaan asuinalueeseen ja lisätä asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia omalla asuinalueella.
- Luoda selkeä ja ymmärrettävä prosessi, johon asukkaiden on helppo osallistua.
- Lisätä yhdessä kehittämisen työskulttuuria Vantaan kaupungin ja asukkaiden välillä.

Organisaation näkökulmasta

- Lisätä henkilökunnan yhdessä tekemistä yli toimialarajojen.
- Luoda resursseiltaan järkevä toteutus ja sujuva toimialarajat ylittävä yhteistyö.
- Toteuttaa hankkeet laadukkaasti.
- Organisaatiota ei haluta kuormittaa päällekkäisillä prosesseilla.
- Käynnistää uusi osallistuvan budjetoinnin kierros, kun edellisen kierroksen hankkeet on toteutettu.

Keskeisiä lukuja

- Osallistuvan budjetoinnin tavoitteeksi on asetettu, että 5 % eli yli 12 000 vantaalaisista osallistuu äänestykseen.
- Kaupunkitasoiselle osallistuvalla budjetoinnilla on varattu 1,2 M€. Rahoitus jakautuu kokonaisuudessaan suuralueille asukaslukuun perustuen.
- Yhdenvertaisuussuunnitelman avulla suunnataan viestinnän ja vuorovaikutuksen resursseja mm. suuralueiden sisällä ja aktivoidaan hiljaisia ryhmiä.
- Toteutettavien hankkeiden maksimibudjetti on 100 000 €/hanke.

Vantaan osallistuvan budjetoinnin prosessi on noin 2 vuotta

Sama tieto löytyy
tekstimuodossa
seuraavalta dialta.

Vantaan osallistuvan budjetoinnin prosessi

- Osallistuva budjetointi on prosessi, johon kuuluu useita eri vaiheita. Prosessin kesto on noin 2 vuotta.
- Vantaan osallistuvan budjetoinnin prosessi:
 - Ideointivaihe marraskuu 2023
 - Asukkaat pääsevät ideoimaan eri puolilla Vantaata, mitä he haluavat osallistuvalla budjetoinnilla toteuttaa.
 - Käsittelyvaihe joulukuu 2023-maaliskuu 2024
 - Asiantuntijat arvioivat ideoita ja luokittelevat ne kustannusluokkiin.
 - Kaupunki valmistelee äänestysvaiheen viestintää ja vuorovaikutusta.
 - Äänestysvaihe huhtikuu 2024
 - Asukkaat äänestävät ehdotuksista suosikkinsa.
 - Yhteiskehittäminen touko-kesäkuu 2024
 - Asukkaat ja asiantuntijat kehittävät yhdessä läpimenneistä ehdotuksista toteutettavia hankkeita.
 - Toteutuskorttien julkaisu elokuu 2024
 - Kaupunki julkaisee toteuttavista hankkeista toteutuskortit.
 - Toteutus- ja kehittämisvaihe syksy 2024-joulukuu 2025
 - Kaupunki toteuttaa hankkeet itse tai kumppaneiden kanssa.
 - Asukkaat ovat mukana osallistuvan budjetoinnin arvioinnissa ja mahdollisuuksien mukaan myös hankkeiden toteutuksessa.

PERIAATTEITA

Ideoiden ehdot

- Idea voi liittyä mihin tahansa kaupungin toteuttamaan toimintaan. Idealla voi ehdottaa kokonaan uutta toimintaa. Idean tulee kohdistua kaupungin hallinnoimaan kohteeseen sisällä tai ulkona. Ideaan liittyvien mahdollisten ylläpitokustannusten tulee olla kohtuullisia.
- Idean tulee liittyä lähialueen kehittämiseen. Sen toivotaan lisäävän viihtyisyyttä, hyvinvointia, elämäniloa tai yhteisöllisyyttä alueella. Idea voi olla toimintaa tai pieni muutos ympäristöön.
- Idean on oltava kaupungin toimivallan alainen, lainmukainen ja turvallisuusvaatimukset täyttävä.
- Idean on oltava toteutettavissa vuosien 2024-2025 aikana.
- Idean ei tule kohdistua normaaliin kunnossapitoon.

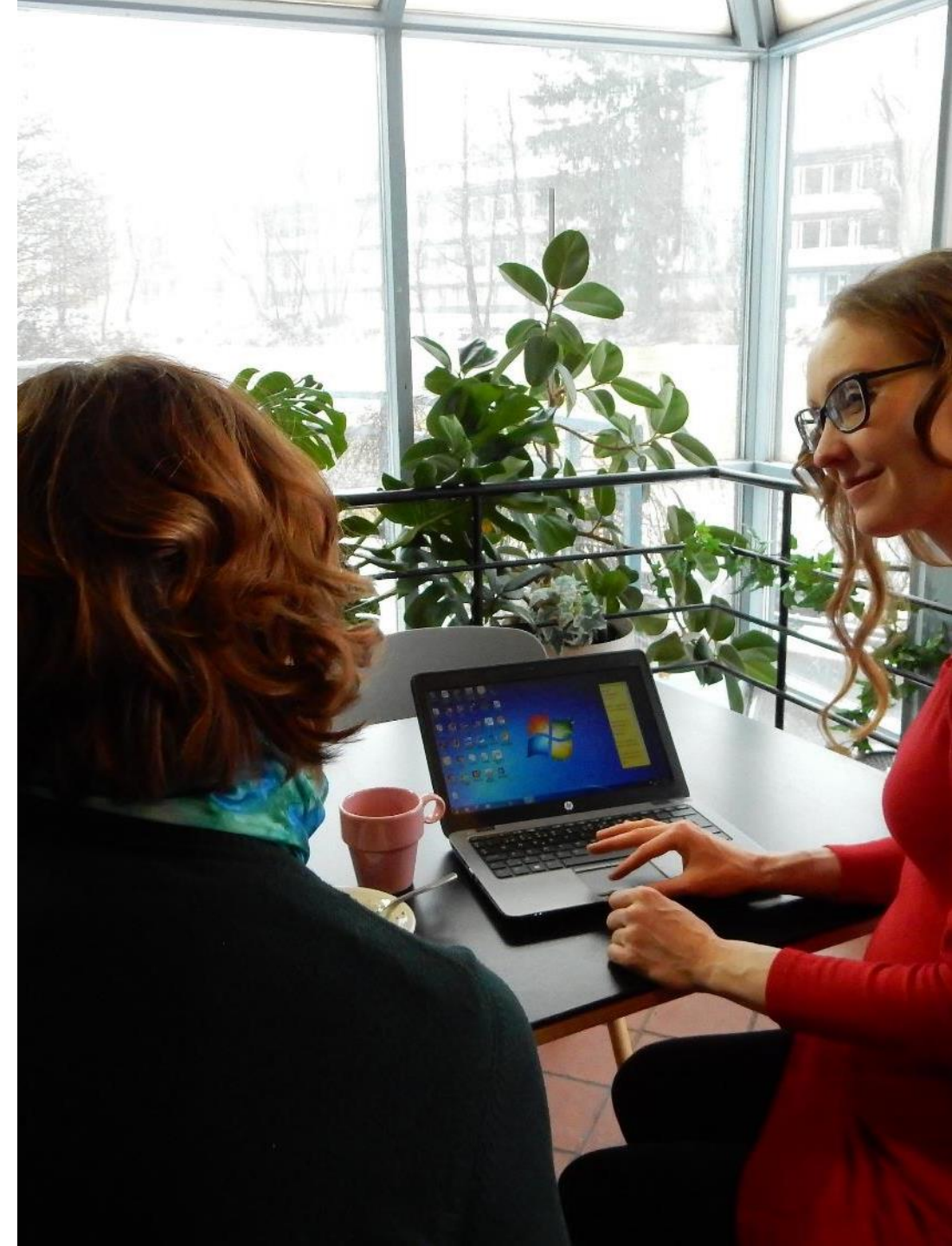
Ideointiin ja äänestykseen osallistuminen

- Vantaan osallistuvan budjetoinnissa ideoida saa kuka vain, yksin tai yhdessä. Myös esimerkiksi yhdistys voi jättää idean.
- Vantaalaiset voivat äänestää yhdellä vapaavalintaisella suuralueella ko. alueen ideoita.
- Kaupungin johtoryhmä linjasi 8.5.2023, että Vantaan osallistuvan budjetoinnin äänestyksen alaikäraja on 12-13 vuotta.

Yhdenvertaisuus ja osallistumisen tuki

- Osallistuvalla budjetoinnilla laaditaan yhdenvertaisuussuunnitelma. Se suuntaa viestintää ja vuorovaikutusta prosessin eri vaiheissa.
- Tavoitteena on varmistaa mahdollisimman monenlaisten vantaalaisten osallistuminen.
- Erityistä huomiota kiinnitetään hiljaisten ryhmien osallistumiseen:
 - Lapset ja nuoret
 - Ikäihmiset
 - Vammaiset henkilöt
 - Maahanmuuttajat
- Viestintää ja vuorovaikutusta suunnataan suuralueiden sisällä mm. Myönteisen erityiskohtelun hankkeen alueille.
- Vantaan osallistuvan budjetoinnin prosessi on digitaalinen: ideointi ja äänestys tapahtuvat osallistuvavantaa-alustalla.
- Jokaisella suuralueella sovitaan alueellisesti, missä kaupungin eri toimipisteissä saa tukea osallistumiseen ja miten.
 - Alueellisissa palveluissa tarjotaan digitukea läpi prosessin (mm. kirjastot, asukastilat, Vantaa infot.)
 - Joissakin tarjotaan mahdollisuus osallistua myös paperilla ideointiin ja äänestykseen. Näissä tapauksissa henkilökunta syöttää ideat ja äänet järjestelmään. Paperisen ideoinnin ja äänestyksen toteutus vaatii vielä selvityksen, kenen työksi tämä tulee.
- Ideointivaiheessa ideansa voi jättää myös osallisuuspuhelimeen.

TYÖSKENTELYN ORGANISOINTI

Työryhmärakenne

- Projektiryhmä
 - Valmistele ja koordinoi koko toteutusta
- Kaupunkitasoinen viestintätyöryhmä
 - Suunnittelee ja toteuttaa viestintää läpi prosessin
- Toimialojen työryhmät
 - Työstävät käsittelyvaiheessa toimialoille osoitettuja ideoita ja tekevät alustavaa kustannuslaskentaa. Kutsuvat arviointiin yksittäisiä asiantuntijoita ideoiden sisällön perusteella.
 - Toimialoilta tulee mukaan yhteiskehittämiseen ja toteutukseen asiantuntijoita läpimenneiden hankkeiden sisällön perusteella.
- Alueverkostot
 - Huolehtivat vuorovaikutuksesta asukkaiden kanssa.
 - Alueverkostoihin kutsutaan toimijoita yhteen jokaisella suuralueella: sekä kaupungin palveluita että kumppaneita. Osallisuuspalvelut toimii koollekutsujana. Hyödynnetään jo olemassa olevia verkostoja.
 - Tekevät alueellisesti vuorovaikutusta ja tukevat asukkaiden osallistumista läpi prosessin: erityisesti ideoinnissa, äänestyksessä ja yhteiskehittämisessä.
 - Alueellisilla palvelupisteillä tärkeä rooli (kirjastot, asukastilat, Vantaa infot jne.)
 - Digituki alustan käyttämiselle läpi prosessin sovituissa palvelupisteissä

Kysymyksiä vanhusneuvostolle

- Mitä ajatuksia ja huomioita malli herättää?
- Miten pidämme huolta, että ikääntyneet kaupunkilaiset pääsevät osallistumaan mahdollisimman helposti eri vaiheisiin?
- Mitä kumppaneita tarvitsemme? Keitä kannattaisi kutsua mukaan alueverkostoihin?
- Mitkä asiat ja näkökulmat vanhusneuvosto nostaisi osallistuvan budjetoinnin yhdenvertaisuussuunnitelmaan?